

2. De under 1. omtalte ændringsforslag blev fremsat første gang i marts 1980 (se nedenfor under 4), men blev ikke vedtaget i folketingssamlingen 1979-80.

I forbindelse med genfremsættelsen er lovforslaget udvidet med en række forslag til bestemmelser, som tilsigter en forenkling af det økonomiske tilsyn med kommuner og amtskommuner, således at også tilsynet tilpasses ændringerne i kommunestyrets opgaver og arbejdsvilkår.

Fremkomsten af disse forslag, der er indeholdt i § 1, nr. 15 og nr. 18 til 21, § 2, nr. 9 og 11, samt i de yderligere ændringer i § 1, nr. 4 (forslaget til § 16, stk. 3) og § 3, skal ses på baggrund af, at der med indenrigsministerens redegørelse vedrørende statsamterne og den efterfølgende folketingsdebat af 7. maj 1980 (Folketingets Forhandlinger, spalte 8774 og 9442) er blevet skabt klarhed om statsamternes beståen.

Om baggrunden for denne del af lovforslaget kan det i øvrigt anføres, at de gældende regler om det økonomiske tilsyn i det væsentlige stadig er baseret på forholdene før kommunalreformen. I hovedsagen er tilsynet således udformet som et krav om, at tilsynsmyndigheden skal godkende en række forskellige kommunale enkeltbeslutninger. Et sådant godkendelsesinstitut må i dag ikke blot anses for upåkrævet i økonomisk og juridisk henseende, men tillige betragtes som et u hensigtsmæssigt instrument i samspillet mellem den kommunale og den statslige økonomi.

En ophævelse af kravet om tilsynsmyndighedens forhåndsgodkendelse blev – bortset fra godkendelse af garantier – foreslået af flertallet i betænkningen vedrørende den statslige administration på amtsplanet, afgivet af et udvalg under indenrigsministeriet (betænkning nr. 731/1975). Kommunernes dispositioner kunne efter flertallets opfattelse i fornødent omfang reguleres via en bekendtgørelse udstedt af indenrigsministeren med hjemmel i den ændrede styrelseslov.

Nærværende forslag harmonerer endvidere med de synspunkter, der ligger til grund for den gennemgang af godkendelseskravene i hele lovgivningen, som regeringen har til overvejelse på baggrund af »sparekatalogerne« fra de kommunale organisationer.

Hovedsigtet med de her foreslåede ændringer er en administrativ lettelse i form af en ophævelse af eksisterende godkendelseskrav. Godkendelsesbeføjelserne i lovens § 55 (låneoptagelse), § 57 (påtagelse af garantiforpligtelse) og i Københavns kommunes styrelseslov § 47 (låneoptagelse og påtagelse af garantiforpligtelse) foreslås således ophævet og

erstattet af en bemyndigelse for indenrigsministeren til at fastsætte rammer for omfanget af kommunernes og amtskommunernes låntagning og hermed sidestillede dispositioner, og tillige til at fastsætte sådanne generelle regler, som måtte være nødvendige for i samme omfang som hidtil at sikre, at kommunerne ikke engagerer sig i låneoptagelser og garantier, som ligger uden for de kommunale opgaver, eller som klart strider imod samfundsmæssige hensyn. Formuleringen af de foreslåede bestemmelser åbner dog mulighed for, at kravet om samtykke opretholdes i relation til enkelte dispositionstyper, f. eks. lån i udlandet.

Men hensyn til omfanget af kommunernes låntagning indebærer forslaget ingen ændring i forhold til den gældende ordning, hvor styringen af låntagningen er sket med hjemmel i styrelseslovens § 55, jfr. senest indenrigsministeriets cirkulære nr. 75 af 30. april 1980 om rammer for kommunernes og amtskommunernes økonomi.

Det skal understreges, at bemyndigelserne alene agtes udnyttet til – i det omfang, det fortsat må anses for påkrævet – at fastholde kommunernes dispositioner inden for de rammer, som hidtil har været fastlagt igennem tilsynsmyndighedernes praksis. Det bemærkes i den forbindelse, at indenrigsministeren allerede i medfør af styrelseslovens § 47, stk. 2,2. pkt., er bemyndiget til at fastsætte forskrifter for udøvelsen af tilsynsrådernes beføjelser. De foreslåede bemyndigelser er således ikke udtryk for en udvidelse af ministerens nuværende muligheder for at fastlægge generelle retningslinier for kommunernes dispositioner inden for de berørte områder.

Den gældende lovs § 59 om samtykke til dispositioner over fast ejendom har ikke længere nogen betydning i tilsynsmæssig henseende, og bestemmelsen foreslås derfor ophævet.

En følge af forslaget er, at tilsynsmyndighedernes systematiske, forudgående kontrol af, at kommunerne disponerer i overensstemmelse med de generelle retningslinier, bortfalder og dermed fremover påhviler den kommunale revision. Dog forudsættes det, at tilsynsmyndighederne fortsat som led i det almindelige tilsyn følger og om nødvendigt skrider ind for kommunernes dispositioner.

Formålet med styrelseslovgivningens krav om samtykke til de nævnte grupper af kommunale enkelt-dispositioner har bl. a. været at sikre, at den enkelte kommunalbestyrelse alene varetog kommunale opgaver, at den enkelte kommunalbestyrelse ikke gennem sin styrelse af kommunens anliggender uforsvarligt forringede kommunens økonomi,